KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 8. januar 1975

om en procedure i henhold til artikel 85 i EØF-traktaten (IV/27.039 — champignonkonserves)

(De engelske og franske tekster er de eneste autentiske)

(75/77/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 85,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962 [1], særlig artiklerne 1, 3 og 15,

under henvisning til den begæring, der blev indgivet til Kommissionen den 19. september 1972 af »Groupement Européen des Maisons d'Alimentation à Succursales multiples (GEMAS)«, i Bruxelles, om indledning af en procedure med henblik på at få fastslået en overtrædelse af artikel 85, stk. 1, i traktaten begået af et kartel bestående af de vigtigste franske fabrikanter af champignonkonserves for så vidt angår det tyske marked,

under henvisning til Kommissionens indledning på eget initiativ den 29. april 1974 af en procedure i medfør af artikel 3, i forordning nr. 17, efter at kontrolundersøgelser i overensstemmelse med artikel 14 i samme forordning var foretaget, mod en aftale indgået den 8. januar 1973 i Taipeh (Formosa) mellem fem af de vigtigste franske fabrikanter og samtlige fabrikanter af den samme vare på Formosa,

efter at have givet de deltagende virksomheder lejlighed til at udtale sig vedrørende de af Kommissionen fremførte klagepunkter i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 17 samt bestemmelserne i forordning nr. 99/63/EØF, (EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63),

under henvisning til udtalelse fra Det rådgivende udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, indhentet i overensstemmelse med artikel 10, i forordning nr. 17, den 28. november 1974, og

ud fra følgende betragtninger:

I

1. De pågældende varer er champignonkonserves, der fremstilles og sælges af følgende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder:

a) dels fem af de vigtigste franske fabrikanter:

— Blanchaud S.A., i Chacé (49), der omfatter flere selskaber med differentieret produktion: grønsagskonserves, champignonkonserves, frysetørrede produkter, fødevarer til børn; champignonkonserves udgør næsten halvdelen af den samlede omsætning (dvs. ca. 115 millioner ffr. i 1973, hvoraf omkring en tredjedel blev eksporteret til Tyskland);

— EUROCONSERVES, i Beaufort-en-Vallée (49), et økonomisk interessesyndikat oprettet i 1970 især med deltagelse af »Coopérative agricole des Champignonistes du Saumurois«; (denne virksomheds salg af champignonkonserves var i 1973 steget til 114 millioner ffr., heraf 50 millioner ffr. i Tyskland);

— CHAMPIFRANCE, i Bagneux/Saumur (49), et andet økonomisk interessesyndikat, som markedsfører konserves fra gruppen »ROYAL CHAMPIGNONS«, der på sin side samler aktiviteterne, som udfoldes af følgende selskaber — »sociétés d'intérêt collectif agricole« (SICA):

ROYAL
CHAMPIROC
BORDELAISE
CATS
CHAMPEUROP
CLAIRFIN

(denne gruppes salg af champignonkonserves var i 1973 steget til 93 millioner ffr., heraf ca. 19 millioner i Tyskland);

— FAVAL S.A., i Chinon (37), hvis aktivitet er begrænset til champignonkonserves (omsætning i 1973 på ca. 8 millioner ffr.);

— CHAMPEX-CENTRE, i Tours (37), som også er et »société d'intérêt collectif agricole«; dette selskab opnåede i 1973 en omsætning på omkring 28 millioner ffr., heraf 21 millioner i Tyskland;

b) dels Taiwan Mushroom Packers United Export Corp. (TMPUEC), i Taipeh, en national erhvervssammenslutning, der repræsenterer alle eksportører på Formosa.

2. Hver af disse franske producenter afsætter sine varer i Tyskland gennem et datterselskab eller en eneforhandler og TMPUEC anvender ligeledes eneforhandlere i dette land. De pågældende franske producenter repræsenterer tilsammen størstedelen af den franske produktion navnlig 85 % i 1972 og 1973; tra-

[1] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.

ditionelt leverer producenter i Frankrig og på Formosa tilsammen størstedelen af det tyske forbrug af champignon på dåse ; især havde de i afsætningsåret 1972/1973 60 % af salget i dette land af champignonkonserves af alle kvaliteter og næsten hele salget for de bedste kvaliteter.

3. Den 19. september 1972 forelagde GEMAS Kommissionen en begæring med det formål at få konstateret en overtrædelse af artikel 85, stk. 1, begået af et kartel af franske fabrikanter med henblik på at samordne deres salgspriser i Tyskland ; under behandlingen, der fulgte efter denne klage, foretog Kommissionen kontrolundersøgelser hos visse franske producenter i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 14, i forordning nr. 17 ; disse kontrolundersøgelser gjorde det muligt at konstatere, at der inden for denne sektor eksisterede en mere omfattende aftale, som ikke var anmeldt til Kommissionen, og som var indgået mellem producenterne på Formosa (TMPUEC) og de under ovenstående pkt. 1 anførte franske producenter (de sidstnævnte betegnet med forkortelsen MFMP : Major French Mushroom Pakers). Af disse grunde indledte Kommissionen den 29. april 1974 på eget initiativ en procedure vedrørende sagen i dens helhed i medfør af artikel 3 i forordning nr. 17.

4. Efter flere møder i løbet af det foregående år blev aftalen mellem fabrikanterne i Frankrig og på Formosa nedfældet skriftligt og underskrevet i Taipeh den 8. januar 1973 ; denne aftale blev på den ene side indgået individuelt af de franske producenter eller på deres vegne og på den anden side af TMPUEC som eneste repræsentant og eksportør for producenterne på Formosa ; aftalen betragtes som værende trådt i kraft den 15. december 1972 ; dens væsentligste indhold er følgende :

a) der indføres en samordning mellem TMPUEC og MFMP med henblik på planlægning af deres produktion og deres salg i Tyskland samt på at fastsætte deres salgspriser, »således at de opfylder markedsbetingelserne i Tyskland« (artikel 1) ;

b) de to parter er forpligtet til på forhånd at meddele hinanden det beregnede omfang af deres salg på det tyske marked, og de deler for året 1973 deres marked mellem sig på følgende grundlag :

   — MFMP : ca. 1 402 500 standardkartoner,

   — TMPUEC : ca. 1 350 000 standardkartoner ;

   inden for disse rammer leverer MFMP månedligt 116 875 standardkartoner fra januar til december og TMPUEC leverer 112 500 ; for de følgende år forøges disse mængder proportionalt i forhold til behovet på det tyske marked (artikel 2) ;

c) salgspriserne i Tyskland fastsættes således, at man i dette land :

   — stimulerer forbrugsstigningen,

   — hver sæson afsætter de i artikel 2 nævnte mængder, »uden at de to parter udøver overdreven konkurrence over for hinanden« (artikel 3) ;

d) for så vidt angår begyndelsen af de to parters samarbejde tilpasser de deres respektive salgspriser med henblik på fra den 1. maj 1973 at bringe disse op på et niveau, der ligger 3 % højere, (artikel 4) ;

e) hver af parterne sætter den anden part i stand til på simpel anmodning at kontrollere sine dokumenter vedrørende salg, produktion, ekspedition ; et fælles bogføringsorgan vil få overdraget indsamlingen af disse oplysninger med henblik på fælles information (artikel 5) ;

f) MFMP letter åbningen af det franske marked for aspargeskonserves fra Formosa og bidrager til opnåelsen af fuld liberalisering af denne import inden for de næste 4 år ; parterne udarbejder en fælles strategi over for konkurrenterne og samarbejder i almindelighed på teknisk og økonomisk plan (artikel 6) ;

g) i betragtning af, at andre franske producenter samt de hollandske og koreanske producenter — som ikke deltager i aftalen — bevarer en handlefrihed på markedet, som vil kunne ændre grundlaget for aftalen, vil hvert punkt i denne aftale til enhver tid kunne tages op til revision på en af parternes anmodning (artikel 7).

5. Taiwan er den største producent i verden af champignonkonserves for så vidt angår de bedste kvaliteter. Frankrig er den næststørste producent i verden og den vigtigste inden for det udvidede Fællesskab (med 100 000 t i 1972/1973 af en samlet mængde på 150 000 t). Af disse 100 000 t forbruges 60 % i Frankrig, medens resten for den største dels vedkommende eksporteres til Tyskland ; Nederlandene er med 35 000 t i 1972/1973, hvoraf omkring 26 000 t blev eksporteret til Tyskland, den næststørste producent i Fællesskabet. Den champignonkonserves der fremstilles i Nederlandene og kaldes »kvalitet 3«, er en andenklasses vare i sammenligning med de bedste kvaliteter ; champignonkonserves fra Nederlandene kan derfor ikke konkurrere med den, der kommer fra Frankrig og fra Formosa. Forbruget af champignonkonserves i Tyskland har været i stadig stigning indtil 1972/1973, hvor det nåede op på ca. 100 000 t ; størstedelen blev indført fra Formosa, Frankrig og fra Nederlandene, medens den nationale produktion var uden betydning.

6. Den 8. august 1974 traf Kommissionen øjeblikkelige foranstaltninger mod indførslerne til EØF fra alle tredjelande (Kommissionens forordning (EØF) nr. 2107/74 [1]) af 8. august 1974 om fastsættelse af beskyt-

[1]) EFT nr. L 218 af 9. 8. 1974, s. 54.

telsesforanstaltninger ved import af svampekonserves). Disse foranstaltninger blev hovedsagelig truffet under hensyn til mængden af disse indførsler, deres tiltagende tempo, de ophobede lagre i Frankrig og de priser, til hvilke konserves fra visse af disse tredjelande, som lige var kommet ind på markedet, blev udbudt på dette marked ; i denne beslutning konstaterede Kommissionen, at der inden for den pågældende sektor på dette tidspunkt var alvorlige forstyrrelser på fællesskabsmarkedet, som kunne bringe målsætningen i artikel 39 i traktaten i fare ;

7. Kommissionen tilsendte den 10. juni 1974 hver af de franske deltagere samt TMPUEC en meddelelse om de klagepunkter, den havde mod deres aftale, som den fandt i modstrid med artikel 85, stk. 1, og som den ikke fandt opfyldte de i artikel 85, stk. 3, fastsatte betingelser for undtagelse ; i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 15 i forordning nr. 17 påtænkte den endvidere at pålægge alle deltagerne bøder. Deltagerne svarede alle på meddelelsen uden at bestride de kendsgerninger, der var forelagt deri, og som i det væsentlige er gengivet ovenfor ; de franske deltagere bemærkede imidlertid hovedsageligt i deres skriftlige stillingtagen, at den pågældende aftale praktisk taget ikke havde haft nogen virkning ; de henviste til, at aftalen for deres vedkommende udelukkende havde haft til formål at foregribe vanskeligheder af samme art som de vanskeligheder, Kommissionen havde måttet erkende fandtes i dens beslutning af 8. august 1974, og som var vanskeligheder, de allerede følte sig truet af.

II

I henhold til artikel 85, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab er alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællessmarkedet, uforenelige med fællesmarkedet og forbudt.

1. Den aftale, der blev indgået i Taipeh den 8. januar 1973 mellem på den ene side de ovenfor under I 1 a) nævnte fem franske producenter og på den anden side Taiwan Mushroom Packers United Export Corporation, som repræsenterer samtlige producenter på Formosa, udgør en aftale i artikel 85's forstand.

2. Denne aftale har udelukkende til formål at begrænse konkurrencen inden for fællesmarkedet gennem de bestemmelser, der er resumeret i det følgende :

a) den af de to parter indgåede forpligtelse (artikel 1, 2, 3 og 4 i deres aftale) til at samordne deres produktionsplanlægning og planlægningen af salget i Tyskland og til

— der at overholde et årligt eksportkontingent,

— der at overholde en i fællesskab fastsat prispolitik med henblik på at undgå indbyrdes konkurrence ;

en sådan forpligtelse kan ophæve al virkelig konkurrence mellem deltagerne, især når priskonkurrence er udelukket, mens hver part — for at overholde aftalen — skal afholde sig fra nye leverancer til det pågældende marked, når parten har afsat hele sit kontingent. Forpligtelsen kan af den grund også berøve køberne enhver valg- og forhandlingsfrihed ;

b) forpligtelsen (artikel 5 i aftalen) for hver part til at levere den anden part alle dokumenter, som gør det muligt at fastsætte de respektive salgskvoter i Tyskland og derefter kontrollere overholdelsen deraf samt i almindelighed hver deltagers produktion, salg, prislister og salgsbetingelser. En sådan forpligtelse kan i sig selv forøge de under a) nævnte begrænsninger, især da den til fordel for hver af parterne på afgørende måde bidrager til at udelukke enhver usikkerhed med hensyn til den anden parts handlemåde.

3. Denne aftale har til formål at gennemføre en afsætningsfordeling inden for fællesmarkedet og vedrører især de franske producenters udførsler til Tyskland. Aftalen kan på mærkbar måde påvirke handelen mellem medlemsstater ved at øve direkte indflydelse på disse staters handelssamkvem på en sådan måde, at det kan skade gennemførelsen af målsætningen for et enhedsmarked.

4. Denne aftale, der vedrører en landbrugsvare, der er nævnt i bilag II til traktaten, falder således ind under anvendelsesområdet for artikel 1 i Rådets forordning nr. 26 (EFT nr. 30 af 20. 4. 1962). Den kan dog af følgende grunde ikke komme ind under de undtagelser, der er fastsat i artikel 2, stk. 1, i denne forordning :

Den pågældende aftale udgør ikke en integrerende del af en national markedsordning og er ikke nødvendig for at nå de i artikel 39 i traktaten angivne mål. Det følger af tredje betragtning i forordning nr. 26, at denne anden undtagelse kun skal finde anvendelse i det omfang anvendelsen af artikel 85, stk. 1, i traktaten måtte bringe virkeliggørelsen af målene for den fælles landbrugspolitik inden for de pågældende vareområder i fare. De nødvendige midler til denne virkeliggørelse, for så vidt angår indførsler fra tredjelande, er blevet fastsat i bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 1427/71 af 2. juli 1971 om indførelse af be-

skyttelsesforanstaltninger for forarbejdede produkter af frugt og grønsager (1); i artikel 1 i denne forordning bestemmes det, at bliver Fællesskabets marked for så vidt angår et eller flere af de pågældende produkter på grund af indførsel ramt af eller truet af alvorlige forstyrrelser, som kan bringe virkeliggørelsen af de i traktatens artikel 39 omhandlede mål i fare, kan der anvendes egnede foranstaltninger, indtil den faktiske eller truende forstyrrelse er bragt til ophør. De nødvendige midler til at nå disse mål er således blevet fastsat i bestemmelserne i denne forordning og i forordningerne til dens gennemførelse. Den pågældende aftale indgår på ingen måde i denne sammenhæng, uanset hvilke aspekter man lægger til grund for undersøgelsen.

5. Denne aftale falder derfor ind under anvendelsesområdet for artikel 85, stk. 1, i traktaten.

III

I henhold til artikel 85, stk. 3, kan bestemmelserne i artikel 85, stk. 1 i traktaten, erklæres uanvendelige på enhver aftale mellem virksomheder, enhver vedtagelse inden for sammenslutninger af virksomheder og enhver samordnet praksis, som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelen herved, og uden at der pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål, eller gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

1. Den aftale, der blev indgået i Taipeh den 8. januar 1973 mellem producenter i Frankrig og på Formosa er ikke blevet anmeldt til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 og 5 i forordning nr. 17.

2. I det foreliggende tilfælde bidrager en sådan markedsdeling og en sådan samordning af salgspriserne inden for fællesmarkedet mellem de vigtigste producenter inden for en af levnedsmiddelindustriens sektorer i øvrigt ikke til og kan ikke danne grundlag for forbedringer af den art, der er nævnt i artikel 85, stk. 3. En sådan deling og en sådan samordning kan heller ikke bidrage til at fremme den tekniske og økonomiske udvikling, og under alle omstændigheder kan de kun finde sted på forbrugernes bekostning.

3. Der kan derfor ikke træffes beslutning i henhold til artikel 85, stk. 3.

IV

I henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17, kan Kommissionen ved beslutning pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1 000 og højst 1 000 000 regningsenheder, idet sidstnævnte beløb dog kan forhøjes til 10 % af omsætningen i det sidste regnskabsår i hver af de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt overtræder bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86. Der skal ved fastsættelsen af disse bøders størrelse tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og dens varighed.

1. Aftalen af 8. januar 1973 udgør en overtrædelse af traktatens konkurrenceregler. Grovheden af denne overtrædelse skyldes navnlig dens beskaffenhed, idet en markedsopdeling i forbindelse med en samordning af salgspriserne er i særlig grad i modstrid med målene for et enhedsmarked; dette gælder så meget mere som at næsten alle leverandører til det pågældende marked er indblandede.

2. Selv om de pågældende franske producenter fra slutningen af året 1972 havde haft grund til at frygte en alvorlig forstyrrelse af markedet på grund af forhold, som de der blev erkendt af Kommissionen i dens forordning (EØF) nr. 2107/74 af 8. august 1974, tilkom det ikke dem — for at afbøde en sådan situation — at tage initiativet til eller endog at deltage i en overtrædelse af traktaten. For så vidt angår producenterne på Formosa finder Kommissionen, at deres ansvar er mindre eftersom det i det foreliggende tilfælde er lidet sandsynligt, at de under forhandlingerne i forbindelse med indgåelsen af aftalen af 8. januar 1973 kunne have haft kendskab til Kommissionens udtalelse vedrørende indførsel til EØF af varer fra tredjelande. Ifølge denne udtalelse, der blev offentliggjort i EFT nr. C 111 af 21. oktober 1972, s. 13, falder også aftaler, i hvilke der deltager virksomheder, som er hjemmehørende uden for Fællesskabet, ind under anvendelsesområdet for artikel 85, for så vidt virkningerne af disse aftaler udstrækker sig til fællesmarkedets område; sådanne aftaler skal navnlig anmeldes til Kommissionen som fastsat i forordning nr. 17.

3. Den pågældende aftale er imidlertid ikke blevet fuldt ud efterlevet. De salgspriser, som fabrikanterne i Frankrig og på Formosa tog i Tyskland var omend ikke identiske så dog nogenlunde ensartede på det tidspunkt, hvor aftalen af januar 1973 blev forberedt og underskrevet. De franske fabrikanter indgik endnu et vist antal kontrakter vedrørende dette marked til gennemsnitlige nettopriser, der i helhed lå meget nær hinanden i det mindste indtil maj 1973. Den samtidige forhøjelse på 3 %, som var fastsat i aftalen til den 1. maj 1973, fandt imidlertid aldrig sted; tværtimod blev forringelsen af nettosalgspriserne i Tyskland, der var begyndt fra sommeren 1972, igen sat igang af valutasvingningerne i 1973: devalueringer af US-dollaren

(1) EFT nr. L 151 af 7. 7. 1971.

og revaluering af DM formindskede niveauet for de priser, der blev solgt til af TMPUEC i Tyskland (priser noteret i US $) med 23 % i forhold til franskmændenes priser (noteret i DM), hvorved virkningerne af den fælles toldtarif ophævedes mærkbart. Idet TMPUEC derefter gav efter for det pres, der blev øvet af franskmændene, opgav sammenslutningen at overholde aftalens indhold fuldt ud (dvs. lade sine salgspriser i Tyskland falde i samme omfang som noteringsvalutaen) og foretog ensidigt to på hinanden følgende forhøjelser i marts og april 1973 på tilsammen omkring 10 %. Siden sidste kvartal af 1973 har aftalen under alle omstændigheder været virkningsløs på grund af tyske indførsler af betydelige mængder af konserves fra Den kinesiske Folkerepublik. I øvrigt har denne aftale ikke medført ændring af den tendens til faldende priser, som man har haft på det tyske marked siden 1960.

4. Selv om aftalen ikke har haft betydelige virkninger på markedet har de deltagende parter haft til hensigt at dele dette mellem sig i strid med artikel 85, stk. 1, i traktaten ; Kommissionen har derfor besluttet at pålægge bøder.

5. Ved fastsættelsen af størrelsen af de bøder der pålægges ved artikel 3 i nærværende beslutning har Kommissionen blandt andet taget hensyn til omfanget af hver af de deltagende virksomheders medvirkning i overtrædelsen, til deres stilling på det pågældende marked og til deres respektive størrelse —

TRUFFET FØLGENDE BESLUTNING :

Artikel 1

Den aftale, der blev indgået den 8. januar 1973 i Taipeh mellem følgende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder

— Blanchaud S.A.
— Euroconserves
— Champifrance
— Faval S.A.
— Champex-Centre
— Taiwan Mushroom Packers United Export Corporation

vedrørende en deling af det tyske marked og en samordning af deres salgspriser, udgør en overtrædelse af artikel 85, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Artikel 2

Det pålægges de i artikel 1 nævnte virksomheder at ophæve aftalen af 8. januar 1973.

Artikel 3

1. For denne overtrædelse pålægges der :

a) aktieselskabet Blanchaud en bøde på 32 000 (tretito tusinde) regningsenheder eller 177 734 (et hundrede og syvtisyv tusinde syv hundrede og tretifire) ffr.

b) det økonomiske interessesyndikat Euroconserves en bøde på 32 000 (tretito tusinde) regningsenheder eller 177 734 (et hundrede og syvtisyv tusinde syv hundrede og tretifire) ffr.

c) det økonomiske interessesyndikat Champifrance en bøde på 26 000 (totiseks tusinde) regningsenheder eller 144 408 (et hundrede og firetifire tusinde fire hundrede og otte) ffr.

d) aktieselskabet Faval en bøde på 2 000 (to tusinde) regningsenheder eller 11 108 (elleve tusinde et hundrede og otte) ffr.

e) »société d'intérêt collectif agricole« CHAMPEX-CENTRE en bøde på 8 000 (otte tusinde) regningsenheder eller 44 433 (firetifire tusinde fire hundrede og tretitre) ffr.

2. Denne beslutning kan tvangsfuldbyrdes over for ovennævnte virksomheder og sammenslutninger af virksomheder i henhold til artikel 192 i EØF-traktaten.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til følgende virksomheder :

— Blanchaud S.A.
B.P. nº 4, F-49580 Chace
— EUROCONSERVES
B.P. nº 4, F-49250 Beaufort-en-Vallée
— CHAMPIFRANCE
B.P. nº 159, F-49404 Saumur
— FAVAL S.A.
B.P. nº 44, F-37 Chinon
— CHAMPEX-CENTRE
Avenue Charles Bedaux, F-37000 Tours
— Taiwan Mushroom Packers United Export Corp.
P.O. Box 1634, Taipeh (Formosa)

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. januar 1975.

På Kommissionens vegne

François-Xavier ORTOLI

Formand